

EELTÖÖDELDUD VOODRILAUD KESTAB KAUEM

Tõnu Tsernant, AS Rait

Kaasaegses arhitektuuris on puitmajadel ja -fassaadidel oluline roll – teist nii mitmekesiste võimalustega materjali kui puit naljalt ei leia. Samas tuleb osata arvestada materjali iseärasustega.

Inimeste küsitlemine on näidanud, et nende nägemus puitmajadest on üsna piiratud – palkmaja kõrval osatakse sagedamini ette kujutada horisontaalse rõhtvoodri või vertikaalselt asetatud püstvoodriga rootsipunast maja. Just sellised lahendused on seniajani ka Eestis enim levinud, eeskätt vertikaallaudis maal ja horisontaallaudis linnas.

Tegelikkuses pakub aga puit materjalina võimalusi palju rohkem. Lisaks traditsioonilistele püst- ja rõhtvoodrite-

le, mida samuti saab säilitada erinevatesse muustritesse, on levinud ka kaldlaudis-fassaadid ning kõikvõimalikud sõrestikud, millega fassaade kaunistatakse. Tänu hõõvliitööstuses kasutatavale kaasaegsele tehnoloogiale on erinevate lahenduste arv piiratud vaid fantaasiaga.

Fassaadimaterjali valik

Puitvoodri materjali valikul tuleks silmas pidada mõningaid lihtsaid tõdesid.

Kuusk sobib tänu oma rakustruktuurile voodriks paremini kui mänd. Kuuse rakud “sulguvad” kuivades, mistõttu ta imab männist vähem niiskust. Samuti on kuusest voodrilaudadel niiskusest tingitud mahumuutused väiksemad.

Kuna puit on ilmastikumõjude (päike, vesi) ja bioloogiliste kahjustuste suhtes (seenmädanik jt) väga tundlik, siis algab puitvooderduse pikaajalisust toetav hügieen juba voodrilaua paksusest ja kuivusest. Mida paksem*, seda ilmastikukindlam.

Voodrilaudade eeltöötlemine (kruntimine ja/või värvimine) on üks tähtsamaid samme, kaitsmaks puitvoodrit ilmastikuolude ja inetuks muutumise eest. Seetõttu on oluline, et sobiva niiskussisaldusega välisvooder ei jääks objektile enne puidukaitsevahenditega katmist niiskuse kätte. Sageli on ohuks ka voodrilaudade lohakas töötlemine – niiskuse kokkupuudet puiduga tuleks igal juhul maksimaalselt vältida.

Põhjanaanbrid eelistavad eelkrunditud laudu

Puitfassaadi kvaliteedi ja säilivuse eesmärgil kasutatakse tänapäeval kogu

maailmas üha rohkem tööstuslikult eeltöödeldud voodrilaudu, sest ehitusplatsil välitingimustes töödeldud materjali omadused pole kaugeltki nii head. Soomes on krunditud voodrilaudad hõivanud aastastest müügist (ca 30 000 m³) umbes 60%, Lõuna-Soomes koguni 80%. Kruntimine tõstab voodrilaudade hinda vaid 10...15%. Eestis kasutatakse tööstuslikult krunditud voodrilaudu kümneid kordi vähem kui põhjamaades, hoolimata sellest, et see materjal on siingi kättesaadav.

Olulised tegurid puitfassaadide kestvuse tagamisel on ka korralikud vihmaveerennidega räästakonstruktsioonid ja aknalauaplekid. Kui vihmavesi ei lange otse puidu peale, on võimalik vältida mitmesuguste kahjustuste (nt seenmädaniku) teket ja arengut. Seda muidugi eeldusel, et majaseina ja puitvoodri vahele on jäetud tuulutusvahe.

Maja välisvoodri värvimiseks sobivaim aeg on suvi, kui niiskuse mõju puidule on väiksem. Korraliku tulemuse saavutamiseks peaks värviprintsil eelistama pintsli, mis kindlustab värvi parema nakke puitpinnaga.

Põhjused, miks eelistada välisfassaadidel tööstuslikult krunditud voodrilauda

1. On töödeldud alati õige niiskuserežiimiga tingimustes
2. On paljudest fassaadikattematerjalidest ilmastikukindlamad, paraneb viimistluse kvaliteet
3. Fassaadi katmine toimub kiiresti

* Loe ka artiklit “Puit ehituses”.